

Naredba o mjerama kontrole za suzbijanje afričke svinjske kuge u Republici Hrvatskoj

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

1291

Na temelju članka 7. stavka 6., članka 36. stavka 6. i članka 40. Zakona o zdravlju životinja (»Narodne novine«, br. 152/22 i 154/22), ministrica poljoprivrede donosi

NAREDBU

O MJERAMA KONTROLE ZA SUZBIJANJE AFRIČKE SVINJSKE KUGE U REPUBLICI HRVATSKOJ

I. MJERE KONTROLE AFRIČKE SVINJSKE KUGE U DRŽANIH SVINJA U ZONAMA ZAŠTITE I ZONAMA NADZIRANJA (ZONE OGRANIČENJA)

Članak 1.

(1) U području zona ograničenja određuje se provedba popisa svih objekata i lokacija na kojima se drže svinje s ciljem utvrđivanja točnog brojnog stanja svinja na registriranim objektima te utvrđivanja neregistriranih lokacija na kojima se drže svinje.

(2) U svrhu sprječavanja daljnjeg širenja afričke svinjske kuge na neregistriranim objektima i lokacijama na području zona ograničenja, naređuje se preventivno usmrćivanje svih zatečenih svinja.

(3) U svrhu sprječavanja daljnjeg širenja afričke svinjske kuge na nekategoriziranim objektima i objektima kategorije 0, 1 i 2 smještenim na području zona ograničenja, a koji nisu epidemiološki povezani sa zaraženim objektima te ukoliko u proteklih 15 dana od dana kliničkog pregleda svinje nisu pokazivale znakove bolesti i nije bilo uginuća, naređuje se uklanjanje svih svinja zatečenih na objektu, u klaonici određenoj od strane Ministarstva poljoprivrede, najkasnije u roku od 15 dana od provedenog popisa iz stavka 1. ovoga članka, s time da se meso tih svinja mora preraditi u skladu s Prilogom VII. Uredbe (EU) 2020/687 u objektu klanja ili objektu za preradu određenom od strane Ministarstva poljoprivrede.

(4) U slučaju nemogućnosti klanja svinja s objekata iz stavka 3. ovoga članka, naređuje se preventivno usmrćivanje svih zatečenih svinja.

(5) Iznimno od odredbi stavaka 3. i 4. ovoga članka, na objektima koji udovoljavaju uvjetima za kategoriju 3 ili 4 te svim dodatnim uvjetima određenim člankom 2. stavcima 3. i 4. ove Naredbe, dozvoljava se rekategorizacija.

(6) Držanje svinja u zonama ograničenja dozvoljeno je na objektima kategorije 3 i 4.

(7) Na objektima na kojima je provedeno usmrćivanje ili klanje u skladu sa stavcima 2., 3. ili 4., nije dozvoljeno držati svinje najmanje 12 mjeseci.

(8) Nadležni inspektori Državnog inspektorata dužni su provesti nadzore objekata kategorije 3 i 4 koji drže 10 i više rasplodnih svinja ili više od 100 svinja ukupno u zoni ograničenja u svrhu provjere primjene uvjeta biosigurnosti i provedbu dodatnih mjera određenih člankom 2. stavcima 3. i 4. ove Naredbe u roku od 60 dana od dana provedbe popisa iz stavka 1. ovoga članka.

(9) Popis objekata, rekategorizaciju te usmrćivanje svinja iz ovoga članka, provode ovlašteni veterinari prema dinamici i prioritetima određenima Akcijskim planom za provedbu mjera suzbijanja afričke svinjske kuge u zonama ograničenja Ministarstva poljoprivrede, klasa: 322-01/23-01/60 u daljnjem tekstu: Akcijski plan).

(10) U provedbu popisa i usmrćivanja svinja uključuju se i dodatne službe određene Akcijskim planom.

Članak 2.

(1) U zonama ograničenja zabranjuje se:

- premještanje svinja u zone ograničenja te unutar i izvan zona ograničenja
- klanje svinja u klaonici
- klanje svinja na objektu za vlastite potrebe
- držanje svinja na otvorenom, uključujući i pašno držanje svinja i ispuštanje svinja na otvoreni prostor, osim ukoliko se svinje drže u objektima kategorije 4
- prirodni pripust i umjetno osjemenjivanje svinja držanih unutar zona ograničenja
- premještanje izvan zona ograničenja zametnih proizvoda dobivenih od svinja držanih unutar zona ograničen
- premještanje izvan zona ograničenja nusproizvoda životinjskog podrijetla dobivenih od svinja držanih u zonama ograničenja
- premještanje izvan zona ograničenja svježeg mesa i mesnih proizvoda dobivenih od svinja držanih u zonama ograničenja, uključujući ovitke te mesa i mesnih proizvoda od mesa divljih svinja
- zabrana ulaska neovlaštenih osoba u objekte na kojima se drže svinje, uključujući prostore i nastambe u kojima se drže svinje, osim članova domaćinstva ili osoblja objekta te ovlaštenih veterinarara, nadležnih inspektora Državnog inspektorata ili osoba ovlaštenih Akcijskim planom u svrhu posjeta, rekategorizacije, kliničkih pregleda i uzorkovanja svinja
- odvoz krutoga gnoja, gnojevke i otpadnih voda s objekata na kojima se drže svinje
- hranidba svinja svježom travom i sijenom prikupljenim s poljoprivrednih površina u zonama ograničenja
- unošenje stelje i slame prikupljene s poljoprivrednih površina u zonama ograničenja u objekte na kojima se drže svinje
- izlazak iz kruga objekta na kojima se drže svinje u zaštitnoj odjeći i obući i njihovo iznošenje
- unošenje i iznošenje pribora, alata ili opreme s objekata na kojima se drže svinje
- unošenje hrane za ljude, osobito svinjskog mesa i proizvoda podrijetlom od svinjskog mesa, u objekte na kojima se drže svinje
- održavanje sajmovi, izložbi, sportskih natjecanja te svih drugih okupljanja životinja
- sudjelovanje u lovu na divlje svinje ili obavljanje ikakvih aktivnosti vezano za žive ili mrtve (uginule ili odstrijeljene) divlje svinje, za sve članove domaćinstva i osoblja na objektima na kojima se drže svinje.

(2) U zonama ograničenja naređuje se prijava ovlaštenom veterinaru bez odgađanja:

- svake svinje koja pokazuje znakove bolesti ili neuobičajeno ponašanje
- svakog pobačaja
- svake uginule držane svinje
- svake nađene lešine divlje svinje.

(3) U zonama ograničenja naređuje se obavezna provedba sljedećih mjera biosigurnosti na svim objektima na kojima se drže svinje:

- sprečavanje izravnog ili neizravnog kontakta držanih svinja u objektu s drugim držanim svinjama iz drugih objekata i divljim svinjama
- objekt mora biti ograđen s kontroliranim ulazom

– na ulazima u krug objekta mora biti dezbarijera za vozila i ljude koju je potrebno redovito održavati i o tome voditi evidenciju

– mora se provoditi redovito čišćenje, pranje i dezinfekcija nastambi gdje se drže svinje u skladu s tehnološkim zahtjevima, korištenjem odobrenog dezinficijensa u propisanoj koncentraciji

– moraju se provoditi primjerene higijenske mjere, primjerice presvlačenje odjeće i obuće pri ulasku i izlasku iz prostora u kojima se drže svinje

– mora se provoditi pranje i dezinfekcija ruku te dezinfekcija obuće na ulazu u prostore u kojima se drže svinje

– pri svakom ulazu i izlasku iz nastambi gdje se drže svinje mora se provesti dezinfekcija ruku i obuće ili koristiti jednokratna zaštitna obuća koja se nakon uporabe neškodljivo uklanja

– mora se koristiti posebna odjeća prilikom boravka u nastambi u kojoj se drže svinje ili se mora osigurati pranje odjeće ili korištenje jednokratne odjeće koja se nakon uporabe neškodljivo uklanja

– mora se provoditi deratizacija i dezinsekcija u skladu s tehnološkim zahtjevima

– mora se osigurati propisano zbrinjavanje krutoga gnoja, gnojevke i otpadnih voda nastalih tijekom držanja svinja

– članovi domaćinstva koji su bili u kontaktu s bolesnim ili sumnjivim svinjama, njihovim dijelovima ili proizvodima obvezni su o tome odmah obavijestiti ovlaštenog veterinaru

– vođenje odgovarajuće evidencije osoba i prijevoznih sredstava koji ulaze u objekt u kojem se drže svinje;

– prostori i nastambe na objektu u kojem se drže svinje moraju:

i. biti izgrađeni na način da druge životinje koje bi mogle prenijeti virus afričke svinjske kuge ne mogu ući u te prostore ili nastambe ili doći u kontakt s držanim svinjama ili njihovom hranom i steljom; posebice, struktura i nastambe objekta moraju biti takve da držane svinje ne dolaze u kontakt s divljim svinjama

ii. imati mogućnost pranja i dezinfekcije ruku

iii. prema potrebi, imati mogućnost čišćenja i dezinfekcije prostora i nastambi

iv. imati odgovarajuće prostore za presvlačenje odjeće i obuće na ulazu u prostore i nastambe u kojima se drže svinje

v. imati odgovarajuću zaštitu od štetnika.

– zaštitne ograde za životinje barem oko prostora u kojima se drže svinje te oko zgrada u kojima se drži hrana za životinje i stelja, kako bi se osiguralo da držane svinje i njihova hrana i stelja ne dolaze u kontakt s neovlaštenim osobama i s drugim životinjama.

(4) Na objektima na kojima se drži 10 i više rasplodnih svinja ili više od 100 svinja ukupno uz mjere navedene u stavku 3. ovoga članka i uz mjere za objekte s više od 100 svinja propisane Naredbom o provedbi i financiranju mjera sprječavanja, kontrole i nadziranja bolesti životinja na području Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 1/23) mora postojati plan biosigurnosti koji mora obuhvaćati barem:

i. određivanje »čistih« i »prljavih« područja za osoblje ovisno o tipu objekta, primjerice garderobe, tuševi, prostor za prehranu osoblja itd.

ii. određivanje i, prema potrebi, ažuriranje logističkih mjera za ulazak novih držanih svinja u objekt

iii. postupke za čišćenje i dezinfekciju prostora, prijevoznih sredstava i opreme te osobnu higijenu

iv. pravila za osoblje o hrani u objektu i zabranu osoblju da drže svinje

- v. ciljani periodični program informiranja osoblja objekta
- vi. određivanje i, prema potrebi, ažuriranje logističkih mjera za osiguravanje primjerenog odvajanja različitih epidemioloških jedinica te za sprečavanje dolaska svinja u izravan ili neizravan kontakt s nusproizvodima životinjskog podrijetla i drugim jedinicama u objektu
- vii. postupke i upute za primjenu mjera biosigurnosti tijekom gradnje ili popravka prostora ili nastambi
- viii. interne revizije ili samoprocjenu provedbe biosigurnosnih mjera.

Izuzeca od zabrana iz članka 2.

Članak 3.

(1) Iznimno od odredbe članka 2., stavka 1., podstavka 1. i 2., dozvoljava se premještanje svinja s objekata kategorije 3 i 4 izravno u klaonicu određenu od strane Ministarstva poljoprivrede, nakon provedenog kliničkog pregleda svinja s povoljnim rezultatom u skladu s odredbama članka 28. i 29., odnosno članka 43. i 44. Delegirane uredbe (EU) 2020/687, pod uvjetom da meso podrijetlom od tih svinja bude podvrgnuto postupku prerade kako je određeno Prilogom VII. Uredbe 2020/687 u objektu klanja ili objektu za preradu određenom od strane Ministarstva poljoprivrede.

(2) Iznimno od odredbe članka 2. stavka 1, podstavka 1. i 2. nadležni inspektor Državnog inspektorata može odobriti premještanje svinja u klaonicu u svrhu provedbe odredbe članka 1. stavka 3. uz obavezan klinički pregled.

(3) Iznimno od odredbe članka 2., stavka 1., podstavka 1. dozvoljava se premještanje svinja s objekata kategorije 3 s područja zone nadziranja u objekt koji pripada istom lancu opskrbe i koji se nalazi u zoni nadziranja ili izvan nje, radi dovršetka ciklusa proizvodnje prije klanja, nakon provedenog kliničkog pregleda svinja s povoljnim rezultatom, u skladu s odredbama članka 45. stavka 2. Delegirane uredbe (EU) 2020/687, pod uvjetom da se na određenoj objektu smještenom izvan zone nadziranja, primjenjuju mjere kontrole istovjetne mjerama kontrole za objekte u zoni nadziranja.

(4) Iznimno od odredbe članka 2. stavka 1. podstavka 5. dozvoljeno je umjetno osjemenjivanje svinja na objektima kategorije 3 smještenim unutar zona ograničenja pod uvjetom da umjetno osjemenjivanje provode subjekti, odnosno zaposlenici predmetnog objekta, sjemenom svinja podrijetlom iz odobrenog objekta za prikupljanje sjemena.

(5) Iznimno od odredbe članka 2. stavka 1. podstavka 7. nusproizvodi životinjskog podrijetla dobiveni od svinja držanih u zonama ograničenja, mogu se premještat i izvan zona ograničenja pod nadzorom nadležne inspekcije Državnog inspektorata:

a. kao materijal kategorije 2 (lešine svinja) isključivo u svrhu neškodljivog uklanjanja, u odobreni objekt za preradu nusproizvoda materijala kategorije 1

b. kao materijal kategorije 3 u odobreni objekt za preradu nusproizvoda materijala kategorije 3, iz odobrenih objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla smještenih u zoni ograničenja, ako su predmetni nusproizvodi dobiveni od životinja koje su zaklane u skladu sa stavicama 1. i 2. ovoga članka

c. kao materijal kategorije 3 u odobreni objekt za preradu nusproizvoda materijala kategorije 3, kada se radi o materijalu kategorije 3 iz članka 10. točke (f) Uredbe (EZ) br. 1069/2009 (proizvodi životinjskog podrijetla ili hrana koja sadrži proizvode životinjskog podrijetla koji više nisu namijenjeni prehrani ljudi iz komercijalnih razloga ili zbog poteškoća tijekom proizvodnje ili pogreške na ambalaži, ili zbog prisutnosti drugih nedostataka koji ne predstavljaju rizik za javno zdravlje ili zdravlje životinja).

(6) Iznimno od odredbe članka 2. stavka 1. podstavka 8. iz odobrenih objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla smještenih u zoni ograničenja dozvoljeno je

premještanje pošiljaka svježeg mesa i mesnih proizvoda, uključujući ovitke, dobivenih od svinja držanih u zonama ograničenja prije 1. svibnja 2023. godine, nakon odobrenja nadležne inspekcije Državnog inspektorata.

(7) Meso i mesni proizvodi dobiveni od svinja držanih u zonama ograničenja nakon 1. svibnja 2023., moraju biti podvrgnuti postupku prerade kako je određeno Prilogom VII. Uredbe 2020/687, nakon odobrenja nadležne inspekcije Državnog inspektorata.

(8) Meso i proizvodi od mesa divljih svinja koji potječu od divljih svinja odstrijeljenih u zoni zaštite i zaraženoj zoni nakon 1. svibnja 2023. godine moraju biti neškodljivo uklonjeni kao materijal kategorije 2.

(9) Iznimno od odredbe članka 2. stavka 1. podstavka 8. iz odobrenih objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla smještenih u zoni ograničenja dozvoljeno je premještanje pošiljaka svježeg mesa od svinja držanih u zonama ograničenja u skladu s odredbama članaka 28. i 33., odnosno članaka 43. i 49., Delegirane uredbe (EU) 2020/687 u svrhu prerade kako je određeno Prilogom VII. Uredbe 2020/687, nakon odobrenja nadležne inspekcije Državnog inspektorata.

(10) Iznimno od odredbe članka 2. stavka 1. podstavka 10., u zoni nadziranja je dozvoljeno iz objekata kategorije 3 premještanje stajskog gnoja i gnojevke radi odlaganja na drugoj lokaciji u zoni nadziranja nakon odobrenja nadležne inspekcije Državnog inspektorata.

(11) Iznimno od odredbe članka 2. stavka 1. podstavka 14., na objektima kategorije 3, dozvoljeno je unošenje i iznošenje pribora, alata ili opreme u svrhu održavanja i popravaka pod uvjetom da su nakon i prije upotrebe oprani, očišćeni i dezinficirani sukladno tehnološkim zahtjevima.

(12) Izuzeća predviđena ovim člankom dozvoljena su isključivo na objektima na kojima nisu određene mjere kontrole zbog sumnje ili potvrde afričke svinjske kuge.

(13) Prijevoz svinja za koje je odobreno izuzeće sukladno stavcima 1., 2. i 3. ovoga članka dozvoljen je samo od strane registriranih prijevoznika vozilima koja su očišćena, oprana i dezinficirana prije i nakon svakog premještanja sukladno članku 24. stavku 1. i 2. Delegirane uredbe (EU) 2020/687.

(14) Kliničke preglede svinja prije premještanja dozvoljenog u skladu s ovim člankom provode ovlašteni veterinari unutar 24 sata prije premještanja.

II. MJERE KONTROLE AFRIČKE SVINJSKE KUGE U DIVLJIH SVINJA U ZONAMA ZAŠTITE, ZONAMA NADZIRANJA I ZARAŽENIM ZONAMA

Članak 4.

(1) U lovištima obuhvaćenim zonama zaštite i zaraženim zonama, zabranjen je ulazak neovlaštenim osobama.

(2) Lovne aktivnosti, šumski i drugi radovi te ulazak ovlaštenih osoba, ovlaštenih veterinaru, nadležnih inspektora Državnog inspektorata i drugih službenih osoba, u područje lovišta obuhvaćenim zonama zaštite i zaraženim zonama mogu se odvijati isključivo uz pojačane mjere biosigurnosti i obaveznu dezinfekciju obuće i vozila prije izlaska iz područja lovišta.

(3) U slučaju uočavanja divljih svinja koje pokazuju znakove bolesti ili neuobičajeno ponašanje, obavezan je sanitarni odstrel te obavezna prijava ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji u svrhu uzimanja uzoraka i neškodljivog uklanjanja odstrijeljene divlje svinje.

(4) Lovoovlašteni u lovištima obuhvaćenim zonama zaštite, zonama nadziranja i zaraženim zonama moraju osigurati redovno aktivno traženje uginulih svinja divljih uz obaveznu prijavu ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji pronađenih lešina u svrhu uzimanja uzoraka i neškodljivog uklanjanja.

(5) Lovci koji provode lovne aktivnosti u lovištima obuhvaćenim zonama zaštite, zonama nadziranja i zaraženim zonama dužni su provesti dezinfekcija obuće, opreme i vozila ili koristiti jednokratnu zaštitnu obuću koju se nakon uporabe neškodljivo uklanja.

(6) U zonama zaštite i zaraženim zonama zabranjena je obrada trupova divljih svinja i rasijecanje mesa divljih svinja u odobrenim i registriranim objektima u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla.

(7) U zonama zaštite i zaraženim zonama odstrijeljene i uginule divlje svinje ili njihovi dijelovi, neškodljivo se uklanjaju kao materijal kategorije 1 u objektu za preradu nusproizvoda životinjskog podrijetla kategorije 1.

(8) S trupovima divljih svinja odstrijeljenih na području zone nadziranja u pojačanom odstrelu, postupa se sukladno odredbama članka 52. stavka 2. Delegirane uredbe (EU) 2023/594.

(9) U iznimnim slučajevima, ukoliko iz objektivnih i tehničkih razloga nije moguće neškodljivo ukloniti uginule svinje divlje ili njihove dijelove sukladno stavku 7. ovoga članka, dozvoljeno je pod nadzorom ovlaštenog veterinaru njihovo zakapanje na licu mjesta, tako da mesojedi ili svejedi ne mogu doći do njih, odnosno gdje je rizik za zdravlje ljudi i životinja te za okoliš moguće svesti na najmanju moguću mjeru.

III. MJERE KONTROLE AFRIČKE SVINJSKE KUGE U DRŽANIH SVINJA U PODRUČJU ŽUPANIJA OBUHVAĆENIH ZARAŽENIM ZONAMA I U ZARAŽENIM ZONAMA

Članak 5.

(1) Zabranjeno je premještanje držanih svinja i od njih dobivenih proizvoda iz zaražene zone u druge države članice i u treće zemlje.

(2) Premještanje držanih svinja, zametnih proizvoda, nusproizvoda životinjskog podrijetla, mesa i mesnih proizvoda iz objekata smještenih u zaraženoj zoni unutar i izvan te zone na područje Republike Hrvatske moguće je u skladu s odredbama članaka 23. i 24. Delegirane uredbe (EU) 2023/594 pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti za odobravanje takvog premještanja.

(3) Premještanja pošiljaka mesnih proizvoda, uključujući ovitke, dobivenih od svinja držanih u zaraženoj zoni koji su podvrgnuti odgovarajućem postupku obrade za umanjivanje rizika u skladu s Prilogom VII. Delegiranoj uredbi (EU) 2020/687 dozvoljeno je bez ograničenja.

(4) Prijevoz svinja za koje je odobreno izuzeće sukladno stavku 2. ovoga članka dozvoljen je samo od strane registriranih prijevoznika vozilima koja su očišćena, oprana i dezinficirana prije i nakon svakog premještanja sukladno članku 24. stavku 1. i 2. Delegirane uredbe (EU) 2020/687.

(5) Na području županija obuhvaćenih zaraženim zonama određuje se provedba popisa svih objekata i lokacija na kojima se drže svinje s ciljem utvrđivanja točnog brojnog stanja svinja na registriranim objektima te utvrđivanja neregistriranih lokacija na kojima se drže svinje.

(6) Sve neregistrirane lokacije i neregistrirani objekti na kojima se drže svinje prijavljuju se nadležnoj inspekciji Državnog inspektorata s ciljem provedbe usmrćivanja zatečenih svinja.

(7) Držanje svinja u zaraženim zonama dozvoljeno je isključivo na objektima kategorije 3 i 4.

(8) Uz mjere propisane Naredbom o provedbi i financiranju mjera sprječavanja, kontrole i nadziranja bolesti životinja na području Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 1/23) na

svim objektima na kojima se drže svinje na području županija obuhvaćenih zaraženim zonama obavezna je primjena dodatnih mjera određenih člankom 2. stavcima 3. i 4. ove Naredbe, ovisno o broju svinja na objektu.

(9) Subjekti s nekategoriziranih objekata ili objekata kategorije 0, 1 i 2 u zaraženim zonama dužni su uputiti svinje na klanje u klaonici određenoj od strane Ministarstva poljoprivrede ili ih zaklati na objektu za vlastite potrebe nakon provedbe kliničkog pregleda od strane ovlaštenih veterinarâ 24 sata prije klanja u roku od 10 dana od provedbe popisa iz stavka 5. ovoga članka.

(10) Na objektima koji udovoljavaju uvjetima za kategoriju 3 ili 4 te svim dodatnim uvjetima biosigurnosti sukladno stavku 8. ovoga članka, ovisno o broju svinja na objektu, dozvoljava se rekategorizacija.

(11) Objekti kategorije 0, 1 i 2 na području županija obuhvaćenih zaraženim zonama, smješteni izvan zaraženih zona, moraju se uskladiti s uvjetima biosigurnosti iz stavka 8. ovoga članka u roku od 30 dana od provedbe popisa iz stavka 5. ovoga članka ili postupiti u skladu s odredbama stavka 9. ovoga članka.

(12) Nadležni inspektori Državnog inspektorata dužni su provesti nadzore svih objekata kategorije 3 i 4 na kojima se drži 10 i više rasplodnih svinja ili 100 i više svinja ukupno u zaraženoj zoni u svrhu provjere primjene uvjeta biosigurnosti i provedbu dodatnih mjera određenih člankom 2. stavcima 3. i 4. ove Naredbe u roku od 60 dana od dana provedbe popisa iz stavka 5. ovoga članka.

(13) Popis objekata, rekategorizaciju te kliničke preglede svinja, provode ovlašteni veterinarâ prema dinamici i prioritetima određenima Akcijskim planom.

(14) U provedbu popisa se uključuju i dodatne službe određene Akcijskim planom.

(15) U slučaju da se nadzorom iz stavka 12. ovoga članka utvrde nesukladnosti, subjekt je dužan otkloniti nesukladnosti u roku od 7 dana, u protivnom se poduzimaju mjere iz stavka 9. ovoga članka.

IV. DODATNE MJERE KONTROLE AFRIČKE SVINJSKE KUGE U PODRUČJU VISOKOG RIZIKA

Članak 6.

Radi sprječavanja širenja afričke svinjske kuge te u svrhu njenog ranog otkrivanja, uz opće mjere propisane propisima iz područja zdravlja životinja, na području županija visokog rizika i to Osječko-baranjske i Brodsko-posavske županije, izvan zona zaštite, zona nadziranja i zaraženih zona, naređuje se provedba sljedećih mjera:

1) Određuje se provedba popisa svih objekata i lokacija na kojima se drže svinje s ciljem utvrđivanja točnog brojnog stanja svinja na registriranim objektima te utvrđivanja neregistriranih lokacija na kojima se drže svinje.

2) Sve neregistrirane lokacije i neregistrirani objekti na kojima se drže svinje prijavljuju se nadležnoj inspekciji Državnog inspektorata s ciljem provedbe usmrćivanja zatečenih svinja.

3) Subjekti s nekategoriziranih objekata i objekata kategorije 0, 1 i 2 dužni su uputiti svinje na klanje u odobreni objekt ili ih zaklati na objektu za vlastite potrebe nakon provedbe kliničkog pregleda od strane ovlaštenih veterinarâ 24 sata prije klanja u roku od 15 dana od dana provedbe popisa iz točke 1.

4) Uz mjere propisane Naredbom o provedbi i financiranju mjera sprječavanja, kontrole i nadziranja bolesti životinja na području Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 1/23) na svim objektima na kojima se drže svinje na području županija visokog rizika obavezna je

primjena dodatnih mjera određenih člankom 2. stavcima 3. i 4. ove Naredbe, ovisno o broju svinja na objektu.

5) Na objektima koji udovoljavaju uvjetima za kategoriju 3 ili 4 te svim dodatnim uvjetima biosigurnosti određenih stavkom 4. ovoga članka, ovisno o broju svinja na objektu, dozvoljava se rekategorizacija.

6) Držanje svinja u području županija visokog rizika dozvoljeno je isključivo na objektima kategorije 3 i 4.

7) Popis objekata, rekategorizaciju te kliničke preglede svinja, provode ovlašteni veterinari prema dinamici i prioritetima određenima Akcijskim planom.

V. DODATNE MJERE SPRJEČAVANJA ŠIRENJA AFRIČKE SVINJSKE KUGE U OSTALOM PODRUČJU REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 7.

(1) Meso, proizvodi od mesa i ovitci zatečeni na području Republike Hrvatske izvan zone ograničenja, koji potječu od svinja držanih ili zaklanih u zonama ograničenja nakon 1. svibnja 2023., a koji nisu podvrgnuti postupku prerade kako je određeno Prilogom VII. Uredbe 2020/687, moraju biti neškodljivo uklonjeni kao materijal kategorije 2 u objektu za preradu materijala kategorije 1.

(2) Zabranjeno je pašno držanje svinja i ispuštanje svinja na otvoreni prostor, osim ako se svinje drže u prostoru ograđenom dvostrukom ili čvrstom zidanom ogradom koji je kao takav registriran sukladno članku 51. Zakona o zdravlju životinja («Narodne novine», br. 152/22 i 154/22) i ako je takvo držanje odobreno od strane nadležnih inspektora Državnog inspektorata nadzorom kojim je utvrđeno da se na predmetnom objektu, ovisno o broju držanih svinja, primjenjuju sve propisane mjere biosigurnosti i da ograda odgovara propisanim uvjetima te da je postavljena prije ispuštanja svinja na otvoreni prostor.

(3) Subjekti moraju osigurati da sve svinje koje se drže na način iz točke 2. ovoga članka budu označene identifikacijskom oznakom, a označavanje mora biti provedeno najkasnije prije njihovog ispuštanja u otvoreni prostor.

(4) Subjekti moraju osigurati da se svinje na svim objektima drže na način kojim je u potpunosti onemogućen svaki izravan i neizravan kontakt držanih svinja s divljim životinjama te drugim životinjama koje ne potječu s vlastitog objekta.

(5) Naređuje se prijava veterinaru bez odgađanja:

- a. svih svinja koje pokazuju znakove bolesti
- b. svakog pobačaja
- c. svih uginulih domaćih svinja
- d. svih nađenih lešina divljih svinja,

u svrhu uzorkovanja te pretraživanja uzoraka sukladno Programu nadziranja afričke svinjske kuge donesenim u skladu s člankom 7. stavkom 4. Zakona o zdravlju životinja.

(6) Subjekti su dužni osigurati potpunu i kontinuiranu provedbu biosigurnosnih mjera propisanih Naredbom donesenom u skladu s člankom 7. stavkom 4. Zakona o zdravlju životinja te provedbu dodatnih preventivnih biosigurnosnih mjera za smanjenje opasnosti od unošenja virusa uzročnika afričke svinjske kuge u objekte u kojima se drže svinje propisanih ovom Naredbom.

(7) Subjekti moraju osigurati neškodljivo zbrinjavanje nusproizvoda nastalih tijekom klanja svinja za vlastite potrebe u skladu s posebnim propisima.

(8) Zabranjeno je premještanje živih divljih svinja.

(9) Lovoovlaštenici i šumoposjednici, dužni su, bez odgađanja, prijaviti nadležnoj inspekciji Državnog inspektorata pojavu svinja koje fenotipski odgovaraju domaćim svinjama izvan registriranih objekata, u svrhu njihovog odstrela.

(10) Lovoovlaštenici i šumoposjednici dužni su, bez odgađanja, prijaviti nadležnim ovlaštenim veterinarskim organizacijama svako neuobičajeno ponašanje divljih svinja, pojavu znakova bolesti na živim ili odstrijeljenim divljim svinjama te svaku uginulu divlju svinju uključujući i divlje svinje stradale u prometu i lešine svinja divljih u stanju raspadanja te lokaciju pronalaska, u svrhu otpreme lešine, odnosno uzorkovanja za laboratorijsko pretraživanje radi isključivanja afričke svinjske kuge.

(11) Lovoovlaštenici su dužni prije, tijekom i nakon lova osigurati provedbu biosigurnosnih mjera iz Dodatka I. ove Naredbe.

(12) Osim lovoovlaštenika i šumoposjednika iz stavka 10. ovoga članka, svaka fizička osoba koja pronađe lešinu divlje svinje, uključujući i divlje svinje stradale u prometu i lešine divljih svinja u stanju raspadanja, dužna je prijaviti lokaciju pronalaska divlje svinje najbližoj ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji ili nadležnoj inspekciji Državnog inspektorata za što joj pripada naknada sukladno članku 10. ove Naredbe, ukoliko se lešina divlje svinje nađe na prijavljenoj lokaciji.

(13) Prijava iz stavaka 9., 10. i 12. ovoga članka, uzorkovanje i dostava uzoraka podrijetlom od svinje divlje, provodi se u skladu s Programom nadziranja afričke svinjske kuge.

Kategorizacija

Članak 8.

(1) Svi objekti na kojima se drže svinje moraju biti kategorizirani u odnosu na biosigurnost, pri čemu se određena kategorija pridružuje svakom objektu u Upisniku registriranih objekata.

(2) Kategorizaciju objekata na kojima se drže svinje u odnosu na biosigurnost provode nadležne ovlaštene veterinarske organizacije u skladu s Uputom Uprave za veterinarstvo i sigurnost hrane Ministarstva poljoprivrede (klasa: 322-02/18-01/61) na područjima izvan zona ograničenja.

(3) Subjekti odgovorni za objekte kategorije 1 dužni su unaprijediti mjere biosigurnosti ocjenjene nezadovoljavajućim u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove Naredbe te se obratiti nadležnoj ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji u svrhu podnošenja pisanog zahtjeva radi ponovne kategorizacije za svrstavanje u kategoriju 3 ili 4.

(4) Subjekti odgovorni za objekte kategorije 2 dužni su unaprijediti mjere biosigurnosti ocjenjene djelomično zadovoljavajućim u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove Naredbe te se obratiti nadležnoj ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji u svrhu podnošenja pisanog zahtjeva radi ponovne kategorizacije za svrstavanje u kategoriju 3 ili 4.

(5) Subjekti iz stavka 3. ili 4. ovoga članka i subjekti odgovorni za objekte kategorije 0, ukoliko ne unaprijede objekt u kategoriju 3 ili 4, dužni su uputiti svinje na klanje u odobreni objekt ili ih zaklati na objektu za vlastite potrebe nakon provedbe kliničkog pregleda od strane ovlaštenih veterinara 24 sata prije klanja u roku od 30 dana od proteka roka.

Premještanje svinja izvan zona ograničenja

Članak 9.

(1) Na području Republike Hrvatske zabranjeno je premještanje svinja s objekata i na objekte na kojima se drže svinje, a koji prethodno nisu kategorizirani.

(2) Na području Republike Hrvatske izvan zona ograničenja s objekata kategorije 0, 1 ili 2 zabranjeno je:

- a. premještanje živih svinja, osim izravno u klaonicu
- b. klanje svinja za osobnu potrošnju na gospodarstvu.

(3) Iznimno od stavka 2. podstavka b) ovoga članka klanje svinja za osobnu potrošnju na gospodarstvu dozvoljeno je tek po odobrenju ovlaštenog veterinarara nakon kliničkog pregleda svinja, a posjednik je dužan klanje za osobnu potrošnju na gospodarstvu najaviti nadležnoj ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji najmanje tri (3) dana prije provedbe istoga.

(4) Klinički pregled iz stavka 3. ovoga članka vrijedi 24 sata.

(5) Ovlašteni veterinari dužni su subjektu izdati potvrdu o provedenom kliničkom pregledu iz stavka 3. ovoga članka i rezultat kliničkog pregleda upisati u registar svinja na objektu.

(6) Subjekti su dužni predočiti potvrdu iz stavka 5. ovoga članka uz uzorak mesa za pregled na trihinelu.

(7) Ovlaštene veterinarske organizacije dužne su voditi evidenciju o provedenim kliničkim pregledima te na zahtjev Uprave za veterinarstvo i sigurnost hrane Ministarstva poljoprivrede, dostaviti izvješće.

VI. TROŠKOVI

Članak 10.

(1) Troškovi proizašli iz provedbe mjera iz dijela V. ove Naredbe koji se podmiruju iz državnog proračuna su:

- a. prva kategorizacija objekata na kojima se drže svinje
- b. uzorkovanje i dijagnostičko pretraživanje na afričku svinjsku kugu
- c. dostava uzoraka u svrhu pretrage na afričku svinjsku kugu
- d. pregled uzoraka od odstrijeljenih svinja divljih na trihinelozu, osim uzoraka uzetih u okviru *post mortem* pregleda u okviru službene kontrole u odobrenim objektima za stavljanje mesa divljači u javnu potrošnju
- e. naknada za dojavu o nađenoj lešini svinje divlje fizičkoj osobi.

(2) Subjekti podmiruju troškove iz dijela V. ove Naredbe:

- a. rekategorizacije iz članka 8. stavaka 3. i 4. ove Naredbe
- b. kliničkih pregleda iz članka 9. stavka 3. ove Naredbe.

(3) Troškovi iz stavaka 1. i 2. ovoga članka obračunavaju se u iznosima sukladno Odluci o visini i opsegu naknada za troškove provedbe propisanih mjera iz područja veterinarstva objavljenoj na službenoj internetskoj stranici Uprave za veterinarstvo i sigurnost hrane Ministarstva poljoprivrede.

(4) Troškovi provedbe popisa, uzorkovanja, dostave uzoraka, dijagnostičkog pretraživanja, kliničkih pregleda, dezinfekcije, usmrćivanja i klanja svinja, proizašli iz provedbe mjera iz dijela I., II., III. i IV. ove Naredbe podmiruju se iz državnog proračuna.

VII. INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 11.

(1) Nadzor nad provedbom mjera određenih ovom Naredbom provode nadležni inspektori Državnog inspektorata Republike Hrvatske.

(2) Nadležni inspektori Državnog inspektorata dužni su provesti nadzore objekata na kojima se drže svinje i nadzore u lovištima po pitanju verifikacije uvjeta i provedbe mjera sukladno ovoj Naredbi.

(3) Nadležni inspektor Državnog inspektorata mora rješenjem zabraniti držanje svinja na otvorenom, ukoliko nisu ispunjeni uvjeti određeni u članku 7. stavku 2. ove Naredbe.

(4) Nadležni inspektor Državnog inspektorata dužan je po prijavi iz članka 7. stavka 9. ove Naredbe, o pojavi svinja koje fenotipski odgovaraju domaćim svinjama izvan registriranih objekata, poduzima odgovarajuće mjere i naređuje odstrel.

(5) O rezultatima nadzora nad provedbom mjera određenih ovom Naredbom te utvrđenim nesukladnostima, Državni inspektorat Republike Hrvatske dostavlja Upravi za veterinarstvo i sigurnost hrane Ministarstva poljoprivrede, kvartalna izvješća do kraja tekućeg kvartala za prethodni kvartal kao i godišnje izvješće najkasnije do kraja ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

VIII. STUPANJE NA SNAGU

Članak 12.

Naredba o mjerama kontrole za suzbijanje afričke svinjske kuge u Republici Hrvatskoj (»Narodne novine«, broj 80/23) prestaje važiti danom stupanja na snagu ove Naredbe.

Članak 13.

Ova Naredba stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 322-01/23-01/60

Urbroj: 525-09/557-23-30

Zagreb, 20. srpnja 2023.

Ministrica poljoprivrede
Marija Vučković, v. r.

DODATAK I.

MJERE BIOSIGURNOSTI KOJE SE MORAJU PRIMIJENITI U LOVIŠTU

1. Svaki lovoovlaštenik je dužan izraditi plan biosigurnosti koji mora uključiti:
 - a. određivanje odgovorne osobe u lovištu za provedbu biosigurnosnih mjera
 - b. kontakte (ime, prezime, e-adresa, broj mobitela) odgovorne osobe i kontakte nadležne ovlaštene veterinarske organizacije i veterinarskog inspektora
 - c. proceduru za vođenje evidencije o svim lovcima koji borave u lovištu
 - d. proceduru i evidenciju o provedbi dezinfekcije vozila, obuće, opreme i tla prije i nakon lova
 - e. proceduru za evisceraciju odstrijeljenih divljih svinja s točno određenim prostorom za tu namjenu
 - f. proceduru za neškodljivo odlaganje, odnosno uništavanje nusproizvoda životinjskog podrijetla nastalog nakon odstrjela.
2. Biosigurnosne mjere minimalno uključuju:
 - a. dezinfekciju obuće, opreme i vozila prije i nakon lova
 - b. vozila koja se koriste u lovištu, posebno za prijevoz trupova odstrijeljenih divljih svinja, moraju biti za to odobrena od odgovorne osobe i prije i poslije lova, odnosno prije izlaska iz lovišta moraju biti dezinficirana
 - c. evisceracija se može provoditi isključivo na za to određenim mjestima (prostoru)
 - d. postavljanje kontejnera ili određivanje lokacije za nusproizvode životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi (eviscerirani organi, koža i ostalo)) i njihovo neškodljivo uklanjanje
 - e. kontrolu ulaska neovlaštenih osoba i vozila u područje lovišta
 - f. zabranu odlaganja proizvoda i nusproizvoda životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi na području lovišta, osim na za to posebno određenim lokacijama ili kontejnerima
 - g. prijavu nelegalnih odlagališta otpada u svrhu žurne sanacije
 - h. aktivno traženje uginulih divljih svinja i žurnu prijavu ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji svake pronađene lešine u svrhu njenog uklanjanja i dijagnostičkog pretraživanja.